
Workshop Zandhagedis en Hazelworm - Utrecht

10 september, Leersumse Veld, Plantage Willem III en Remmerendse Heide (Utrecht),
(i.s.m. Staatsbosbeheer en Het Utrechts Landschap) 18 deelnemers

Tijdens een diapresentatie werd ingegaan op de herkenning, ecologie en het leefgebied van de zandhagedis en van de hazelworm. Om het zoekbeeld en de herkenning van afgeworpen vervellingen van deze soorten te verbeteren, waren er van alle soorten vervellingen in natura te bezichtigen. Zinvol, want een op soort herkenbare vervelling geldt als een volwaardige waarneming in het veld. Ter plaatse loopt een hazelwormproject

Uniformgekleurd mannetje
(foto Mieuw van Diepenhoven)

waarbij een flink aantal plaatjes (dakpannen) in het leefgebied uitgelegd zijn. Periodiek wordt daarbij bekeken in hoeverre de hazelworm gebruik maakt van deze aangeboden kunstmatige schuilplekjes. Er werd onder een 10-tal plaatjes (van een traject

van 50) in de directe omgeving gekeken, maar helaas: geen hazelwormen vandaag. Wel vonden we onder een vermolmd stuk hout een verse vervelling. Ook vonden we vlak bij elkaar een mannetje en een vrouwtje levendbarende hagedis en even later enkele juvenielen. Mooi en leerzaam om zo dichtbij de verschillen goed te kunnen zien.

Zandhagedissen werden gezocht op de Plantage Willem III en de aangrenzende Remmerendse Heide. De dag was begonnen met zware regen en dikke mistbanken, maar in de loop van de ochtend klaarde het op en het werd zelfs ideaal reptielenweer. In korte tijd vonden we dan ook maar liefst meer dan 15 dieren, zowel volwassen mannetjes en vrouwtjes als deze zomer geboren jonge zandhagedissen. Uitvoerig bekeken we in de hand enkele volwassen mannetjes en vrouwtjes. Heel bijzonder was de vondst van een uniform brons gekleurd mannetje (zie foto links).

ERVARINGEN DEELNEMERS INHAALSLAG REPTIELEN

Met scharrelkinderen op zoek naar kruipende dieren

Dick van Dorp inventariseerde in Velp. Hij speurde 7 km-hokken af op ringslang, adder, knoflookpad en kamsalamander, sommige hokken op meerdere soorten. Een gevarieerde, maar niet gemakkelijke klus. De ringslang en de adder kon hij herbevestigen en samen met zijn "scharrelkinderen" scoorde hij zelfs een paartje parende ringslangen!

Samen met mijn zoons van tien en twaalf heb ik een aantal blokken op de Veluwe en aangrenzende IJsseldal geïnventariseerd. Beiden zijn (nog) geen Wildzoekers, maar wel echte scharrelkinderen. Ze lopen dus bij voorkeur buiten de paden, rennen overall achteraan en duiken zonodig - *zonder permissie* - meteen bovenop op hun prooi.

Een belangrijke prikkel om aan de Inhaalslag mee te doen betrof de waarneming van zonnende ringslangen aan de voet van de Grebbeberg bij Rhenen. Op een fraaie zondagmiddag in het vroege voorjaar stuitten zij op vijf ringslangen, waarvan er enkelen de geul overzwommen naar de Blauwe Kamer. Niet veel later hoorden ze van de overbuurman waar ze regelmatig vissen, dat in hun achtertuin

langs de Rozendaalse beek ook ringslangen voorkomen. Komen ze op meer plekken voor dan we denken?

Zonder twijfel was de eerste waarneming tijdens de Inhaalslag ook meteen de mooiste, zo bleek achteraf. Bij Leuvenheim stapten wij uit de auto om een verland vennetje te controleren op ringslangen. Die waren daar al tijden niet meer waargenomen. Groot was onze verbazing toen wij daar aan de rand van het ven, op maar twintig meter van de openbare weg, twee parende ringslangen aantroffen. Nooit eerder had ik parende ringslangen gezien en al helemaal niet zo snel! Een droomstart! Daarna hebben we nog twee keer het ven gecontroleerd op kamsalamander en knoflookpad, maar